

Департамент освіти і науки Дніпропетровської області
Управління освіти і науки виконкому Криворізької міської ради
Відділ освіти виконкому Саксаганської районної у місті ради
Криворізька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 68

З В І Т
п р о р о б о т у м у з е ю
"Історія школи"
(2 0 1 0 - 2 0 1 5 рр.)

м. Кривий Ріг
2015

Людина — дитина свого часу і своєї країни. Почуття Батьківщини невід’ємне від почуття історії, бо у її долі сплітаються в єдиний вузол минуле, сучасне й майбутнє. Без знання свого коріння людина приречена бути перекотиполем, яке позбавлене морального життєвого стержня.

Школа — це не просто навчальний заклад, це частина життя, де проходить дитинство і починається юність. А якщо школі виповнилося 29 років, то через неї пройшло не одне покоління.

Для того, щоб долучити підростаюче покоління до історії (не лише її споглядання, а й дослідження), у школі було створено музей «Історія школи», в якому представлено експонати від початку існування закладу (1986 рік) до сьогодення.

Створення музею передбачає, перш за все, реалізацію таких стратегій виховання як сприяння відродженню історичної педагогічної спадщини школи, забезпечення духовної єдності педагогічних та учнівських поколінь. В 2010 році для реалізації поставленої мети, на засіданні педагогічної ради школи було прийняте рішення про створення в кожному класному колективі пошукового загону, який займається збиранням цікавих матеріалів про колишніх працівників школи, її учнів, готує повідомлення й виступає з ними на засіданнях “круглих столів”, конференцій.

В 2007 році, на момент відкриття музею «Історія школи», експозиція налічувала 756 предметів основного фонду, а в 2015 році вже - 937 експонатів.

Мета діяльності музею – залучення педагогічних працівників, учнів, батьків, громадськості житлового мікрорайону Гірницький (в межах його розташована КЗШ № 68) до збереження історично-педагогічної спадщини, пов’язаної з діяльністю Криворізької загальноосвітньої школи I-III ступенів №68.

Основними досягненнями музею в навчально-виховному процесі є:

- ✓ сприяння удосконаленню навчально виховного-процесу в школі;

- ✓ розширення і поглиблення знань учнів засобами позакласної роботи;
- ✓ розвиток творчих інтересів у молоді до пошукової, краєзнавчої, науково-дослідницької, пропагандистської діяльності;
- ✓ формування у підростаючого покоління розуміння взаємозв'язку минулого, сучасного і майбутнього України;
- ✓ допомога педагогічному колективу навчального закладу у впровадженні нових інтерактивних форм роботи зі школярами;
- ✓ проведення виховної роботи серед учнів нашої школи та учнів інших навчальних закладів міста та України.

З метою забезпечення роботи з якісного глибокого комплектування фондів музею для постійного поповнення експонатами працює Рада музею, до складу якої входять члени учнівського самоврядування школи «Планета дитинства», педагоги, вчителі-ветерани, батьки.

Важливе значення для роботи музею є діяльність гуртка «Юні музеєзнавці». Саме вони готують і проводять тематичні екскурсії, підтримують зв'язок із родинами ветеранів-вчителів, ветеранів Другої світової війни, організовують і беруть участь у традиційних шкільних операціях «Ветеран поряд із нами», «Зі святом, ветеране!», працюють над поповненням аудіо- і відеотеки музею, співпрацюють з громадськими організаціями міста: історико-пошуковою організацією «Пошук-Дніпро», громадською організацією «Криворізька міська організація ветеранів».

З 2010 року завдяки пошуковій роботі учнів школи, колишніх випускників та педагогів матеріали музею поповнилися цінними експонатами, які було розміщено за розділами:

1. Початок (1986-1990 роки).
2. Ми – українці (1990-1994 роки).
3. Пошук, відкриття, перспективи (1994-2003 роки).
4. Підтримка на шляху пошуків. Школа розвитку.

5. Шкільний зорепад.
6. Щаслива мить, зупинись!
7. А молодість хвилює і кипить.
8. Ми відповідаємо за майбутнє світу.
9. Кожен урок – як відкриття, як одкровення, як безцінний дар.
10. Спільнота рідних душ (додаток 1).

В 2014 році створено нові розділи «Герої Небесної сотні» та «Герої-випускники учасники АТО» (додаток 2).

Робота музею «Історія школи» ведеться за наступними напрямками:

- * збір інформації про вчителів, учнів КЗШ № 68: про їх долі, вклад в історію школи, країни (в електронному варіанті);

- * екскурсійна робота: розробка тематичних екскурсій, присвячених історії школи (для першокласників та їх батьків, гостей);

- * зустрічі з випускниками школи;

- * виховні заходи із учасниками Другої світової війни, Уроки мужності до Дня визволення м. Кривого Рогу від фашистських загарбників, Дня визволення України від фашистських загарбників, Дня пам'яті та примирення і Дня перемоги;

- * підтримка зв'язків з музеями навчальних закладів міста Кривого Рогу та Криворізьким історико-краєзнавчим музеєм, відеогалереєю Криворізького історико-краєзнавчого музею;

- * відзначення історичних пам'ятних дат;

- * пошукова та науково-дослідницька робота;

- * волонтерська діяльність.

Музей «Історія школи» є центром для проведення виховних заходів для учнів 1-11 класів. Тому, починаючи з 2011 року, ведеться систематична робота з метою його технічного оснащення. Сьогодні музей навчального закладу технічно та комп'ютерно забезпечений проектором, мультимедійною дошкою, комп'ютером. Відеотека музею становить понад

100 документальних фільмів, перегляд яких здійснюється при проведенні екскурсій, виховних годин, позакласних заходів.

У шкільному музеї використовуються найпоширеніші інтернет-технології: електронна пошта, форум, чат та скайп. Це дозволяє наживо проводити дискусії та спілкуватися з цікавими особистостями, випускниками школи.

Таке спілкування є дуже важливим для зв'язку поколінь. Саме воно дає можливість поділитися враженнями про свої шкільні роки, про вчителів та школу і порівняти минуле й теперішнє.

В 2012 році відбулася незабутня для учнів зустріч із випускником 2005 року Божком Олексієм, ієромонахом Києво-Печерської лаври. Він опублікував дві наукові праці: «Храм Рождества Пресвятої Богородиці (1880-2012 рр.)», «Основи релігієзнавства (навчальна програма курсу для 10 (11) класу)», які передав у фонд музею школи.

В рамках проведення відкриття «Шкільних олімпійських ігор», у 2013 році в стінах музею, відбулася зустріч з Адамчуком Сергієм (чемпіоном світу з кікбоксингу), який поділився своїми спогадами про шкільні роки та передав музею одну зі своїх нагород.

28 жовтня 2014 року група вчителів та учнів гуртка «Юні музеєзнавці» були запрошені на презентацію фільму українського режисера Олесь Саніна «Поводир». Після перегляду фільму зал стоячи аплодував режисерові. Олесь Санін щиро зізнався, що не очікував такої підтримки глядачів. Разом з дружиною, виконавицею ролі Орисі, Саніною Іриною, вони відповіли на численні запитання допитливої аудиторії. Для нас, колективу школи, ця зустріч була вдвічі зворушливою: Ірина – наша випускниця.

Після цієї зустрічі відбулося скайп-спілкування з гордістю школи випускницею 1993 року Саніною (Гриценко) Іриною. Вона поділилася спогадами з дітьми, що свого часу, навчаючись у 10 класі, захоплювалася поезією та дуже часто виступала на шкільних заходах. Подякувала

педагогам школи, які помітили у ній талант та зуміли розкрити його.

Дані зустрічі сприяють активізації пошукової та дослідницької роботи учнів, вони бачать, скільки цікавих особистостей навчалось у закладі. Результатом кропіткої роботи по збору матеріалів про випускників стало створення в 2013 році електронного каталогу про класи та класних керівників з 1986 року по 2015 рік. Члени гуртка «Юні музеєзнавці», які ініціювали проведення цієї роботи назвали проект «Ми з 68!». На сайті школи за посиланням <http://school68.inet.ua/> кожен випускник може побачити свої випускні фото (додаток 3).

У музеї зібрано матеріали, присвячені вчителям-ветеранам, які віддали багато років школі КЗШ № 68, вихованню молодого покоління. В 2013 році для них було проведено екскурсію по шкільному музею «Ви наша гордість!». Вчителі-ветерани не залишилися байдужими, і наша музейна експозиція поповнилася новими експонатами: значками, квитками, піонерськими галстуками, барабанами, сурмою та шкільним приладдям 80-х років (глобусом, рахівницею, готувальнею, логарифмічною лінійкою, зошитами, трафаретами, проектором для діафільмів, слайдами, діаскопом, старовинними пластинками, касетами, друкарською машинкою та програвачем. Це дає можливість дітям порівнювати умови навчання у 80-ті роки ХХ століття з сьогоденними.

В 2010 році на базі музею відбулася презентація монографії «Креативна освіта: моніторинг якості» Сологуба Анатолія Івановича, члена Академії педагогічних наук, який з 1986-1992 роки працював заступником директора з навчально-виховної роботи в КЗШ № 68. А вже в 2011 році завдяки пошуковій роботі Ради музею створена нова експозиція, присвячена Сологубу А.І. Анатолій Іванович не забуває рідну школу і тому передав у музей монографії, посібники та диск з авторськими піснями. В 2015 році знову відбулася зустріч з учнями в стінах музею та презентація посібника «Розвиток креативності старшокласників у навчанні природничо-наукових

предметів», який також поповнив фонд експозиції.

Активно поповнюються фонди розділу музею «А молодість хвилює і кипить». Адже, наша школа має славні спортивні традиції, започатковані під керівництвом учителів фізкультури Скоробаготовим Юрієм Олександровичем та Скоробагатою Оленою Василівною. Впродовж 2010-2015 років фонд спортивних досягнень було розширено і тепер він налічує 37 експонатів. У музеї представлена частина нагород, здобутих учнями-спортсменами у різних заходах, починаючи з 1986 року по 2015 рік. А саме: кубки, дипломи, грамоти та похвальні листи.

Серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними виступають патріотичне, громадянське виховання як стрижневі, основоположні, що відповідають нагальним вимогам і викликам сучасності. Тому відповідно до Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді робота музею спрямована на виконання цих завдань.

Кожного року у музеї відбуваються зустрічі з ветеранами Другої світової війни та війни в Афганістані, уроки мужності, «круглі столи», лекції. У цьому допомагає налагоджена співпраця з громадською організацією «Криворізька міська організація ветеранів». Нашими гостями протягом 2010-2015 років були унікальні та визначні люди: учасниця Другої світової війни, подільська партизанка Марченко Марія Радіонівна, в'язень концентраційного табору Тихонова Наталя Іванівна, ветеран війни в Афганістані Подшивалов Сергій Васильович та багато інших ветеранів, дітей-війни (додаток 4).

На базі музею систематично проводяться заходи до всіх важливих історичних подій та пам'ятних дат: виховні години, присвячені Дню захисника Вітчизни «Пам'ятаємо минуле заради майбутнього», калейдоскопи воєнних пісень «З піснею дорогами війни» до 70-річниці Перемоги над нацизмом та 70-річниці завершення Другої світової війни, усні журнали «Солдат на стражі спокою стоїть», історико-літературні композиції

до Дня пам'яті жертв голодоморів, творчі майстерні «Мальовнича Україна» до Дня Конституції України, конкурси проектів «Рубежі слави», свята до Дня визволення м. Кривого Рогу від фашистських загарбників, виховні заходи до Дня визволення України від фашистських загарбників, круглі столи «Безсмертний подвиг українського народу», конкурси малюнків «Ми – нащадки козацької слави», підготовка до Всеукраїнського конкурсу «Сокіл» («Джура»), перегляд відеофільмів до Дня партизанської слави, виховні години «На землі хай не буде місця для тривоги», присячені Дню пам'яті Героїв Небесної сотні, День Соборності і Свободи України та ін. (додаток 5).

На основі фондкових зібрань та наукових досліджень для відвідувачів музею за період з 2010-2015 роки організовано і проведено низку тематичних виставок, а саме:

- День партизанської слави (вересень, 2010 року);
- Наші випускники – наша гордість (вересень, 2011 року);
- Вчителі –ювіляри (лютий, 2012 року);
- 70 річниця визволення м. Кривого Рогу від фашистських загарбників (лютий, 2014 року);
- 95 річниця Героїв Крут (лютий, 2014 року);
- День Соборності та Свободи України (січень, 2015 року);
- День пам'яті та примирення (травень, 2015 року).

15 років наш навчальний заклад є організатором відкритої міської конференції для старшокласників “Модель ООН. Україна. Кривий Ріг. ” Члени гуртка «Юні музеєзнавці» беруть активну участь у підготовці і проведенні гри-конференції. Для гостей з усіх куточків України (міст Київ, Миколаїв, Каховка, Суми, Херсон, Кіровоград, Полтава, Комсомольськ, Новоград-Волинський, селище Курахове (Донецька область) екскурсоводи проводять тематичні екскурсії . Знайомлять з історією розвитку гри «Модель ООН», демонструючи грамоти, дипломи, фотографії, фільми про учасників конференції попередніх років. За підсумками проведеної екскурсії вже

протягом багатьох років кожна делегація дарує символічні подарунки з підписами та побажаннями, які стають експонатами музею.

8 березня 2015 року члени гуртка «Юні музеєзнавці» та вчителі школи відвідали місто Київ, де відбулася вражаюча екскурсія по Представництву ООН в Україні (додаток 6).

Члени гуртка «Юні музеєзнавці» та його керівник Дрезнель Валентина Федорівна проводять активну пошукову роботу, організовуючи тематичні екскурсії для учнів 1-11 класів. Гуртківці традиційно проводять експедиції по Саксаганському району та місту Кривий Ріг. Зокрема, краєзнавчо-туристичний похід під назвою «Берегами Інгульця» (для учнів 1-4 класів), експедицію «Дніпропетровщина – мій рідний край» (для учнів 5-6 класів), екскурсії «Олександр Польш. Як все починалося!» (для учнів 7 класів), «Шляхами Другої світової війни на Криворіжжі» (для учнів 7-8 класів), «Відомі та маловідомі вулиці нашого міста» (для учнів 9 класів), «Пам'ятники Саксаганського району м. Кривого Рогу» (для учнів 10-11 класів та ін. (додаток 7).

За результатами краєзнавчо-пошукової діяльності учні пишуть наукові дослідження та роботи для участі у конкурсі Малої академії наук. Досягненнями членів гуртка протягом 2010-2015 років є – I місце в районному етапі Всеукраїнського конкурсу на кращу туристсько-краєзнавчу експедицію учнівської молоді з активним способом пересування «Мій рідний край»; I місце в районному турі Всеукраїнської експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна»; I місце в районному етапі Всеукраїнського конкурсу на кращу туристсько-краєзнавчу експедицію учнівської молоді з активним способом пересування «Героїчними сторінками історії рідного міста» та ін.

З метою ознайомлення не лише з історією міста, а й з відомими особистостями сьогодення Рада музею та вихованці гуртка «Юні музеєзнавці» систематично відвідують цікаві виставки та презентації. А саме:

- у 2011 році учні милувалися гравюрами Сича Юрія «Старе місто» в духовно-просвітницькому центрі при Храмі Різдва Пресвятої Богородиці;
- у 2012 році провели творчу зустріч з Грибком Дмитром та ознайомилися з його живописними полотнами в духовно-просвітницькому центрі при Храмі Різдва Пресвятої Богородиці;
- у 2013 році учні побували на виставці полотен викладачів та студентів художньо-графічного факультету Криворізького педагогічного інституту «ДВНЗ Криворізький національний університет»;
- у 2014 році відвідали чарівний будинок-музей краєзнавця та художника Рябокonia Миколи.

Крім того, учні неодноразово відвідували Криворізький історико-краєзнавчий музей, відеогалерею Криворізького історико-краєзнавчого музею, а також, музеї багатьох міст України та світу. Наприклад, в період з 2010-2015 рік відвідали музеї м. Києва: «Національний історико-культурний заповідник «Софія Київська», «Національний музей історії України», «Національний художній музей України», «Меморіальний комплекс «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.»; музеї м. Львова: «Державний меморіальний музей Михайла Грушевського», «Львівський національний історичний музей»; Республіки Польщі «Варшавський музей незалежності» та ін. (додаток 8).

Екскурсійно-пошукова робота допомагає учням побачити зразки оформлення музейних експонатів, вчить правильно та цікаво проводити екскурсії в музеї «Історія школи». Це – шлях до самопізнання, гуртківці відчують свою причетність до життя славетних земляків.

Волонтерська робота, яка проводиться учнями школи, є невід'ємною частиною виховної та пошукової роботи музею. У кожному класі працюють учні-волонтери, активісти пошукового руху, які надають посильну допомогу ветеранам, проводять урочисті зібрання, акції милосердя надають шефську допомогу людям похилого віку, збирають гуманітарну допомогу для воїнів

АТО, плетуть маскувальні сітки та ін. (додаток 9).

Враховуючи сучасні соціально-політичні умови, починаючи з 2014 року в стінах музею відбулася вже не одна зустріч з солдатами із зони АТО та волонтерами. В 2015 році воїни АТО подарували шкільному музею прапор України з підписами бойових побратимів. Тепер він займає почесне місце в експозиції, яка присвячена випускникам, учасникам АТО: Єманову Олексію, який загинув 17 серпня 2014 року під час обстрілу з БМ-21 "Град" в ході пошуково-ударних дій в зоні АТО. В 2014 році учні гуртка «Юні музеєзнавці» брали участь у відкритті меморіальної дошки Герою України (додаток 10). Королюку Андрію, який загинув 29 серпня 2014 року під час виходу з Іловайського котла «зеленим коридором» на дорозі до села Новокатеринівка.

В червні 2014 року в стінах школи та музею відбулися зйомки фільму телерадіокомпанії «Рудана», присвяченого пам'яті випусників школи Єманова О. та Королюка А.

Рада музею активно співпрацює з міськими засобами масової інформації - телерадіокомпанією «Рудана» та криворізькою міською комунальною газетою «Червоний гірник».

З метою розширення діяльності й більш ефективної роботи Рада музею налагодила тісний зв'язок із радами музеїв шкіл міста, зокрема, Криворізькою гімназією № 91, КЗШ № 15, КЗШ № 51, КЗШ № 124. Учні нашої школи неодноразово були на екскурсії у згаданих вище школах, де ознайомилися з експонатами музеїв. Члени Ради музею обмінюються досвідом, цікавими формами роботи, беруть участь у спільному проведенні заходів національно-патріотичного виховання.

За період з 2010 року у шкільному музеї побувало понад 2000 відвідувачів з усіх куточків України. Про результативність роботи свідчать їх позитивні відгуки. Впродовж п'яти років отримано 7 нагород, серед яких подяки, грамоти, дипломи:

- Грамота відділу освіти виконкому Саксаганської районної у місті ради «За розвиток музейної справи Саксаганського району за підсумками 2011-2012 навчального року» (наказ № 370 від 14. 05. 2012 року).

- Грамота відділу освіти виконкому Саксаганської районної у місті ради «За підготовку і презентацію мультимедійних відеороликів-привітань для ветеранів «Великої Вітчизняної війни» та активну участь в районному зльоті музеєзнавців» (наказ № 130 від 27. 02. 2012 року).

- Грамота відділу освіти виконкому Саксаганської районної у місті ради «За підготовку і презентацію мультимедійних відеороликів-привітань для ветеранів «Великої Вітчизняної війни» та активну участь в районному зльоті музеєзнавців до 67-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні» (наказ № 356 від 08. 05. 2012 року).

- Грамота відділу освіти виконкому Саксаганської районної у місті ради «За високий рівень підготовки та презентацію звіту про діяльність музею на районному зльоті музеєзнавців та пошукових загонів в навчальних закладах Саксаганського району з нагоди відзначення 70-річчя форсування річки Дніпро, 69-річниці визволення України та Дніпропетровщини від фашистських загарбників» (наказ № 667 від 06. 11. 2013 року).

- Грамота відділу освіти виконкому Саксаганської районної у місті ради «За високий рівень пошуково-дослідницької роботи в номінації «Найкращий музей Саксаганського району» (наказ № 192 від 19. 03. 2013 року).

- Грамота відділу освіти виконкому Саксаганської районної у місті ради «За розвиток і підтримку краєзнавчо-туристичної роботи в навчальних закладах Саксаганського району за підсумками 2013-2014 н.р» (наказ № 154 від 15. 05. 2014 року).

- Грамота управління освіти і науки виконкому Криворізької міської ради «Переможці міського огляду-конкурсів музеїв історичного та краєзнавчого профілів у рамках історико-патріотичної акції «Перемога, свята

Перемога!» (2015 рік) (додаток 11).

Щоб незгасною була пам'ять, ми кожного року поповнюємо музей новими експонатами, а екскурсії – новими матеріалами, залучаючи до цієї роботи учнів з першого по одинадцятий класи, щоб кожен міг доторкнутися серцем і душею до історії рідної школи.